

2. Působnost ČSÚ ve volbách do zastupitelstev krajů

Všechny činnosti při přípravě a provedení voleb svěřují právní normy do působnosti volebních orgánů a definují je jako výkon státní správy. Jedním z volebních orgánů je i ČSÚ a na základě zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, má jako hlavní úkol stanoveno: **Vypracování závazného systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, zajištění vyhotovení příslušného programového vybavení pro účel zpracování a poskytování výsledků voleb.**

V rámci tohoto úkolu ČSÚ dále:

- zabezpečuje technicky systém zpracování výsledků voleb na pracovištích vytvářených u pověřených obecních úřadů, případně také u krajských úřadů, u Státní volební komise, při tom s těmito volebními orgány spolupracuje,
- zpracovává výsledky voleb, vyhotovuje zápisy o výsledcích voleb, zpracovává celkové výsledky a vyhotovuje podklady pro zápis Státní volební komise,
- technicky zajišťuje dostupnost a poskytování průběžných a celkových výsledků voleb,
- po vyhlášení celkových výsledků voleb na vyžádání poskytuje informace o výsledcích voleb v požadovaném územním členění,
- předává souhrnné informace o výsledcích voleb v písemné formě kandidujícím volebním stranám, obdobné informace předává i v elektronické formě,
- vyhotovuje registry a číselníky kandidátů a kandidujících volebních stran a číselníky volebních území,
- sděluje případné duplicity kandidujících politických subjektů a kandidátů příslušnému volebnímu orgánu,
- pro jednotlivá volební pracoviště zabezpečuje zaměstnance ČSÚ pověřené zjišťováním a zpracováním výsledků voleb, jakož i potřebný počet dalších osob, nezbytných pro plnění úkolů těchto pracovišť, a provádí jejich školení,
- provádí školení určených členů okrskových volebních komisí k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování,
- vydává okrskovým volebním komisím písemný doklad osvědčující, že výsledky z volebního okrsku byly do dalšího zpracování převzaty bezchybně,
- předává zápisy o průběhu a výsledku hlasování, převzaté od okrskových volebních komisí, do úschovy krajskému úřadu,
- řeší stížnosti na funkci technických zařízení a příslušného programového vybavení, použitých při zpracování výsledků voleb.

Nedílnou součástí závazného systému zjišťování a zpracování výsledků voleb jsou dokumenty:

- Pokyny pro postup okrskových volebních komisí při realizaci závazného systému zjišťování a zpracování výsledků voleb.
- Technický projekt sběru, zpracování a prezentace výsledků voleb. Technický projekt je interní dokument ČSÚ.

Technologie zpracování výsledků voleb vychází z implikace dané zákonem v tom smyslu, že podepsáním zápisu o průběhu a výsledku hlasování okrskovou komisí a jeho převzetím v ČSÚ ve stanovené lhůtě jsou výsledky hlasování v tomto okrsku již zjištěny. Rozhodnutí okrskové komise je v tomto směru konečné a jiný volební orgán již tyto výsledky v průběhu jejich dalšího zpracování nepřezkoumává. O změně výsledků vyhlášených Státní volební komisí může rozhodnout pouze soud.

Při zpracování výsledků v ČSÚ jde o jejich postupnou sumarizaci v rámci příslušného volebního území a po sečtení výsledků za všechny okrsky, od nichž byly zápisy převzaty, o provedení zákonem stanovených výpočtů, směřujících ke zjištění konečných výsledků voleb. Tímto konečným výsledkem je rozdělení mandátů v krajském zastupitelstvu.

Systém zpracování výsledků voleb je tedy založen na:

- pořízení a uložení výsledků převzatých od okrskových komisí na jednotlivých přebíracích místech (dočasná pracoviště ČSÚ u pověřených obecních úřadů),
- připojení těchto míst k datové přenosové síti s centrálním uzlem v ČSÚ Praha a přenosu okrskových výsledků z těchto míst do centra,
- uložení všech okrskových výsledků a jejich sumarizaci v centrální datové bázi v ČSÚ Praha,
- průběžném poskytování informací o sumarizaci výsledků hlasování způsobem umožňujícím dálkový přístup (internetová adresa www.volby.cz),
- trvalé prezentaci výsledků voleb včetně elementárních výsledků hlasování z jednotlivých okrsků na téže internetové adrese.

ČSÚ bezprostředně poté, kdy převezme bezchybný zápis o průběhu a výsledku hlasování v okrsku, vydá příslušné okrskové komisi písemný doklad ve formě počítačové sestavy osvědčující, že výsledky hlasování z daného okrsku byly do dalšího zpracování v ČSÚ převzaty bezchybně. Součástí tohoto dokladu je jednak verifikační opis uložených dat a jednak protokol o jejich převzetí do dalšího zpracování (zástupci okrskové komise tak mají možnost si ještě na přebíracím místě ověřit shodu údajů uložených pro další zpracování v ČSÚ s údaji zápisu).

Neprodleně poté, kdy je tento doklad zástupcům okrskové komise předán, jsou údaje za tento okrsek započteny do celkových výsledků za příslušné území celkem. Následně jsou ukládány do prezentačního systému, kde jsou prostřednictvím internetu k dispozici jak průběžně po dobu zpracování, tak i trvale po vyhlášení celkových výsledků Státní volební komisí.

Po sečtení výsledků hlasování ze všech okrsků v kraji, od kterých ve stanovené lhůtě ČSÚ převzal zápis, provede ČSÚ stanovené výpočty (např. rozdělení mandátů jednotlivým politickým subjektům a zpracování seznamu zvolených zastupitelů, případně jejich náhradníků) a vyhotoví zápis o výsledku voleb, který předloží k projednání Státní volební komisí.

V Pardubickém kraji se při volbách do zastupitelstev krajů zpracovávají výsledky na 26 přebíracích místech zřízených u pověřených obecních úřadů. Počet okrsků se v letech 2000–2016 měnil, a to z 878 v roce 2000 na 873 v roce 2012 a na 876 v roce 2016.

Poskytování informací o výsledcích voleb vychází z volební legislativy, kterou je ČSÚ uloženo průběžně poskytovat informace o výsledcích hlasování. Toto je realizováno prostřednictvím internetové adresy www.volby.cz. Na této adrese jsou dostupné údaje za jednotlivé okrsky, ale i za vyšší územní celky a volební území. K dispozici jsou zde výsledky všech typů voleb od roku 1990.

Další cestou poskytování informací z oblasti volební statistiky je zpracování analýz, publikací, časových řad, případně zveřejňování volebních výsledků ve Veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz>, poskytování formou otevřených dat, či zpracování informací podle individuálních požadavků uživatelů.

Více o volební statistice v Pardubickém kraji lze najít na adrese: <https://www.czso.cz/csu/xe/volby>